

Datum

14 juli 2023

Onderwerp

Zienswijze ZLTO op Drinkwaterwinning
Kruisland: NRD voor Milieueffectrapport

Contact

5.1.2.e

5.1.2.e /

5.1.2.e @zlto.nl

Kenmerk

23mvdSCH192ukw

Digitaal ingediend via [het e-formulier](#)

Provincie Noord-Brabant

T.a.v. Gedeputeerde Staten

Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch

O.v.v. Notitie Reikwijdte en Detailniveau Drinkwaterwinning Kruisland

Geacht college,

Namens de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) willen wij graag onze zienswijze kenbaar maken met betrekking tot de voorgenomen plannen van Brabant Water voor een nieuwe waterwinning in West-Brabant. Deze reactie is opgesteld in samenspraak met de ZLTO-afdelingen Steenberg-Bergen op Zoom, Roosendaal en Halderberge.

Allereerst willen we benadrukken dat we het belang erkennen van een duurzame en betrouwbare drinkwatervoorziening voor de regio. Water is een essentiële hulpbron voor zowel de land- en tuinbouwsector als voor de bredere samenleving. We begrijpen dat er gezocht wordt naar een locatie met minimale effecten op de omgeving en dat Brabant Water grond heeft gekocht in het noordoosten van het dorp Kruisland voor verder onderzoek. Echter, als belangenbehartiger van de land- en tuinbouwsector willen wij aandacht vragen voor de mogelijke gevolgen van deze waterwinning op de agrarische activiteiten in de omgeving. Het is van cruciaal belang dat er zorgvuldig wordt omgegaan met de beschikbare grondwaterbronnen, aangezien dit van directe invloed kan zijn op de landbouwproductie en de watervoorziening voor gewassen en vee.

ZLTO benoemt de volgende zorgpunten:

o *Droogteschade*

Uit modelberekeningen blijkt dat de grondwaterstand in de omgeving van Kruisland plaatselijk met enkele centimeters kan dalen. In de ruimere omtrek vinden echter nog meer grootschalige grondwateronttrekkingen plaats. Denk aan de drinkwaterwinningen te Halsteren, Wouw, Roosendaal, Schijf en Seppe/Bosschenhoofd. Daarnaast zijn er industriële onttekingen, zoals Sensus te Roosendaal. Al deze winningen kunnen stuk voor stuk grondwaterstandsverlagingen van 'enkele centimeters' tot gevolg hebben. Bij

Datum
14 juli 2023

Onderwerp
Zienswijze ZLTO op Drinkwaterwinning Kruisland: NRD voor Milieueffectrapport

Blad
2 / 3

elkaar opgeteld kan dat leiden tot een significante grondwaterstandsaling. Afhankelijk van de grondsoort en het seizoen kan dat leiden tot droogteschade. Wij hebben gevraagd om het totaal van de grondwaterstandsalingen aan te geven en om te berekenen of dat tot droogteschade leidt. ZLTO wijst ter vergelijking naar de discussies rondom het beregenen uit grondwater in de bufferzone rondom de Peelvenen. Daar kan op basis van een verlaging van het grondwater met een aantal centimeter niet uitgesloten worden dat de onttrekkingen vanuit de land- en tuinbouw invloed hebben op de hoogvenen. ZLTO roept op tot het hanteren van het principe 'gelijke monniken, gelijke kappen' voor alle onttrekkingen. Het spreekt vanzelf dat droogteschade allereerst voorkomen moet worden en anders moet worden vergoed. Brabant Water vindt dat overigens zelf ook.

- *Gewasbeschermingsmiddelen*
In zogenoemde 'beschermingszones' rondom grondwaterwinningen voor drinkwater mogen een aantal gewasbeschermingsmiddelen niet worden toegepast. Daarnaast zijn er afnemers van agrarische producten die zelf ook nog met eigen eisen komen. Al met al kan dat leiden tot een zodanige verschraving van het pakket aan gewasbeschermingsmiddelen dat bepaalde teelten te risicovol worden. Wij hebben gevraagd hoe groot de beschermingszone rondom de beoogde winning Kruisland gaat worden en welke beperkingen van het middelengebruik worden verwacht. Brabant Water zegt dat de beschermingszone nog bepaald moet worden. Daarnaast heeft Brabant Water de inzet getoond om telers tegemoet te komen door middel van stimuleringsprojecten als Schoon Water Brabant. Dit moet nog wel vorm en inhoud krijgen.
- *Andere beperkingen aan erf en gebouwen*
In het recente verleden werden aan dieselolietanks en erfverharding extra eisen gesteld om lekkage naar de ondergrond te voorkomen. Is dat in de toekomst ook het geval?
- *Productievermogen grond boven transportleiding*
Het water dat in Kruisland wordt gewonnen wordt naar de winplaats Wouw getransporteerd voor reiniging en distributie. Dat transport vindt plaats via een nog aan te leggen buisleiding. Ervaringen met andere buisleidingen zijn vaak dat de 'geroerde grond' in zo'n tracé veel minder productief is. Gedurende meerdere jaren. Ook deze schade moet vergoed worden. Eerder heeft Brabant Water al toegezegd om daar aandacht te willen hebben. Ook dat moet vanzelfsprekend nog inhoud krijgen.
- *Potentieel toekomstige bedreigingen*
In de meest recente derogatiebeschikking (2022) staat dat per 2023 de derogatie vervalt in de grondwaterbeschermingsgebieden en per 2024 in een zone om de grondwaterbeschermingsgebieden. Daarbij komt ook nog eens dat in de grondwaterbeschermingsgebieden waar een doelstelling ligt op het verminderen van de uitspoeling van nitraat een mogelijk generiek maatregelenpakket opgelegd krijgen. Verder is op 9 november 2022 een motie aangenomen in de Tweede Kamer die de regering 'verzoekt de om het gebruik van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden te stoppen'. Deze motie wordt momenteel uitgewerkt door het ministerie van LNV. Gelijktijdig werd ook een motie ingediend bij de Tweede Kamer welke de regering verzocht om het kunstmestgebruik in de grondwaterbeschermingsgebieden te verbieden. Deze laatste motie heeft gelukkig geen meerderheid gekregen in de Tweede Kamer. Maar het geeft wel aan welke mogelijk toekomstige bedreigingen er zijn voor de landbouwpraktijk in gebieden die aangewezen zijn als waterwingebied / grondwaterbeschermingsgebied.

Datum
14 juli 2023

Onderwerp
Zienswijze ZLTO op Drinkwaterwinning Kruisland: NRD voor Milieueffectrapport

Blad
3 / 3

Op basis van deze zorgpunten pleit ZLTO voor de volgende punten:

- ZLTO pleit om de vergunning zo klein als mogelijk te houden/maken, gelet ook op Droogteagenda Brabant (lees: opdracht voor Brabant Water voor een zoektocht naar alternatieve bronnen);
- ZLTO geeft de overweging mee om Brabant Water (een deel van) de vergunning tijdelijk te verlenen;
- ZLTO pleit om niet te kiezen voor een grondwaterbeschermingsgebied (met automatische beperkingen), maar voor een zgn. boringsvrije zone. Want daar zitten voor de agrarische sector tot nu toe geen beperkingen aan;
- Schade moet worden voorkomen, en als dat niet mogelijk is, worden vergoed. ZLTO pleit om vooral in te zetten op het voorkomen van droogteschade. Voor droogteschade voorkomen kun je denken aan mitigerende maatregelen, bijvoorbeeld wateraanvoer (via oppervlakte water of peilgestuurde drainage), stimuleren goed bodembeheer enzovoort;
- ZLTO pleit voor extra inzet in het kader van Schoon Water Brabant, om boeren te begeleiden naar andersoortige vormen van gewasbescherming (mechanisch, met lasers, via robotisering of anderszins);
- ZLTO vraagt aandacht voor de compensatiemaatregelen die genomen dienen te worden in het kader van de ruimtelijke verschuiving van de vergunningsruimte. Het is van belang dat deze compensatiemaatregelen rechtvaardig en evenredig zijn, zowel voor de agrarische sector als voor andere belanghebbenden in de regio. Het waarborgen van een eerlijke verdeling van de beschikbare middelen en het minimaliseren van eventuele negatieve gevolgen voor de agrarische sector is hierbij van groot belang. ZLTO vraagt voor het verdere onderzoek om oog te hebben voor rechtvaardige en evenredige compensatiemaatregelen;
- Tot slot roept ZLTO op tot het verlenen van financiële steun als flankerend beleid voor de gebieden die mogelijk benadeeld worden door de aanwijzing als waterwingebied. Deze financiële steun kan ingezet worden voor inrichting van het erf ter voorkoming van eventuele erfafspoeling, aanleg van fyto-bac voor de plantaardige sector en/of extra mestopslagruimte voor de veehouderij.

ZLTO verzoekt u vriendelijk om deze zienswijze mee te nemen in het verdere besluitvormingsproces en de milieueffectrapportage-procedure. De ZLTO staat open voor verdere samenwerking en overleg om ervoor te zorgen dat de plannen voor de nieuwe waterwinning in West-Brabant op een zorgvuldige en evenwichtige manier worden gerealiseerd.

Met vriendelijke groet, mede namens de ZLTO-afdelingen Steenbergen-Bergen op Zoom, Roosendaal en Halderberge,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e